TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 21131
Tarih : 10.11.2026

10/5032

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

HABAŞ Demir Çelik Fabrikası'nda yaşanan patlamanın, geçmiş iş cinayetlerinin, işletmenin üretim ve bakım politikalarının, taşeron çalışma düzeninin, işverenin ve ilgili kamu kurumlarının sorumluluklarının tüm yönleriyle araştırılması, işçilerin yaşam hakkını güvence altına alacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Sezai Temelli
DEM Parti Grup Başkanvekili
Muş Milletvekili

Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT
DEM Parti Grup Başkanvekili
Kars Milletvekili

GEREKÇE

İzmir'in Aliağa ilçesinde bulunan HABAŞ Demir Çelik Fabrikası'nda 9 Kasım 2026 tarihinde meydana gelen patlama, 17 işçinin yaşamını yitirmesine ve çok sayıda işçinin yaralanmasına neden olmuştur. Ağır sanayi üretiminin yürütüldüğü fabrikada yaşanan bu büyük felaket, işçi sağlığı ve güvenliği önlemlerinin ne ölçüde uygulandığını, işverenin sorumluluklarını ve kamu denetiminin etkinliğini bir kez daha gündeme getirmiştir. Patlamanın ardından kamuoyuna yansıyan ilk açıklamalarda, elektrik ark ocağında yürütülen bakım çalışmaları sırasında vinç ve malzeme düşmesi sonucu doğal gaz ve oksijen borularının zarar gördüğü belirtilmiştir. Ağır sanayi tesislerinde doğal gaz ve oksijen hatlarının konumlandırılması, mekanik darbelere karşı korunması, kaldırma operasyonlarının planlanması, acil gaz kesme sistemleri, yangın ve patlama önleyici mühendislik tedbirleri ile bakım faaliyetlerinin güvenli biçimde yürütülmesi birbirinden bağımsız değerlendirilemeyecek unsurlardır. Bu nedenle patlamanın teknik nedenlerinin yanı sıra, olayın meydana gelmesini ve ağır sonuçlara ulaşmasını mümkün kılan üretim organizasyonunun ve iş güvenliği eksikliklerinin de araştırılması gerekmektedir.

HABAŞ'ta yaşanan patlama, geçmişten bağımsız ve öngörülemeyen tekil bir olay değildir. Fabrikada yıllardır ölümle ve ağır yaralanmalarla sonuçlanan iş kazaları yaşanmaktadır. 2018 yılında çelik ocağında ve sürekli döküm makinesinde meydana gelen patlamalarda işçiler ağır yaralanmış, aynı yıl Evren Erik yaşamını yitirmiştir. 2019 yılında 120 tonluk potanın devrilmesi sonucu yaklaşık 80 ton sıvı çelik çalışma alanına dökülmüş, 11 işçi yaralanmıştır. 2020 yılında taşeron işçi Şaban Karaca çelik bloklar arasında sıkışarak, kadrolu çalışan Kadir Özdemir ise 10 metre yükseklikten düşerek hayatını kaybetmiştir. Kadir Özdemir'in ailesinin açtığı tazminat davasında HABAŞ yüzde 70 oranında asli kusurlu bulunmuştur. Aynı yıl HABAŞ Limanı'nda çalışan taşeron işçi Raif Çatan, denize düşerek yaşamını yitirmiştir. 2022 yılında Oktay Eryılmaz, 2024 yılında ise Kemal Özdemir iş cinayetlerinde hayatını kaybetmiştir. Ağustos 2025'te iki stajyer işçinin yaşamını yitirdiği fabrikada, 21 Ekim 2026'da taşeron işçi Hakan Doğan sekiz metre yükseklikten düşerek, 5 Kasım 2026'da ise 20 yaşındaki taşeron işçi Eyüp Eğinli iş makinesi lastiğinin patlaması sonucu yaşamını yitirmiştir. Son patlamayla birlikte basına yansıyan verilere göre HABAŞ'ta son on yılda hayatını kaybeden işçi sayısı en az 28'e, yaralanan işçi sayısı ise 38'e yükselmiştir. Farklı tarihlerde, farklı üretim alanlarında ve farklı nedenlerle meydana gelen bu ölümlerin ortak paydasında işçilerin çalışma koşulları, iş güvenliği önlemlerinin yetersizliği ve işverenin sorumluluğu bulunmaktadır.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi'nin (İSİG) verileri, HABAŞ'ta yaşananların Türkiye'de giderek ağırlaşan iş cinayetleri tablosundan ayrı düşünülemeyeceğini ortaya koymaktadır. İSİG Meclisi'nin 2025 yılı raporuna göre ülke genelinde en az 2 bin 105 işçi iş cinayetlerinde yaşamını yitirmiştir. AKP iktidarı döneminde, iş cinayetlerinde hayatını kaybeden işçi sayısı, yayımlanmış dönem toplamlarının birleştirilmesiyle en az 38.216'ya ulaşmıştır.

Bilindiği gibi ülke tarihinde yaşanan Soma, Davutpaşa, Ostim, Torunlar, Isparta, Düzce, Ermenek, Esenyurt, Erzurum, Samsun, Güllük, Elbistan, Şırnak, Dursunbey, Hendek, 3.Havalimanı, Tuzla Tersaneleri, Kot kumlama, Zonguldak, vb. gibi birçok iş cinayetleri AKP iktidarı döneminde yaşanmıştır.

AKP'nin iktidara gelir gelmez çıkarttığı 4857 sayılı İş Kanunu ile taşeron çalıştırma başta olmak üzere esnek ve güvencesiz çalıştırma yasal hale getirilmiş ve kiralık işçilik ve özel istihdam büroları içerikli yasa ile bütün işlerde güvence tamamen ortadan kalkmıştır. Gelinen noktada Türkiye sermaye için bir cennet haline gelmiştir. Emek ise sürekli güvencesizleştirilmiş ve ucuzlaştırılmıştır. Ekonomik krizle birlikte iş cinayetlerinde artış sürmektedir. Çoğu olayda gerekli önlemler alınmamakta, işverenler "taksirle öldürme" davası dahi görmemekte, cezalar para cezasına çevrilerek meşruiyet kazanmakta, asıl sorumlular yargılanmamaktadır. Bu tablo, işçilerin yaşamının sermaye çıkarları karşısında değersizleştirildiğini ve acil önlemler alınmadığı takdirde ölümlerin süreceğini göstermektedir.

Bu gerekçelerle HABAŞ Demir Çelik Fabrikası'nda yaşanan patlamanın, geçmiş iş cinayetlerinin, işletmenin üretim ve bakım politikalarının, taşeron çalışma düzeninin, işverenin ve ilgili kamu kurumlarının sorumluluklarının tüm yönleriyle araştırılması, işçilerin yaşam hakkını güvence altına alacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması gerekmektedir.